

ANDRASOV YULG'UNI O'SIMLIGI ASOSIDA QURUQ EKSTRAKT OLISH TEXNOLOGIYASINI ISHLAB CHIQISH

Joladasov A.I.

Tayirova D.B.

Toshkent Farmatsevtika Instituti

e-mail: allayarjoldasov33@gmail.com

tel: +998 97 354 48 77

<https://doi.org/10.5281/zenodo.12742420>

Dolzarbligi. Tamarisk an'anaviy tibbiyotda turli maqsadlarda qo'llanilgan va zamonaviy tadqiqotlar uning sog'liq uchun mumkin bo'lgan foydalarini ochib bera boshlaydi. O'simliklar tarkibida turli xil fitokimyoviy moddalar, jumladan flavonoidlar, fenolik kislotalar, taninlar va terpenoidlar mavjud bo'lib, ular antioksidant, yallig'lanishga qarshi va mikroblarga qarshi xususiyatlarga ega. Tamarisk antioksidantlarga boy bo'lib, ular tanani oksidlovchi stress va erkin radikallar ta'siridan kelib chiqadigan zararlardan himoya qilishga yordam beradigan birikmalardir. Erkin radikallar beqaror molekulalar bo'lib, hujayralarga zarar etkazishi va qarish va turli kasalliklar, jumladan saraton va yurak kasalliklariga hissa qo'shishi mumkin. Tamarisk tarkibida flavonoidlar, fenolik birikmalar va boshqa antioksidantlar mavjud bo'lib, ular erkin radikallarni zararsizlantirishga va oksidlovchi zararni kamaytirishga yordam beradi. tamarisk ekstrakti gipoglikemik ta'sirga ega bo'lishi mumkin, ya'ni ular qon shakar darajasini pasaytirishga yordam beradi. Bu diabetni boshqarish uchun foydali bo'lishi mumkin.

Tamarisk uning biologik faolligiga hissa qo'shadigan turli xil fitokimyoviy moddalarni o'z ichiga oladi. Tamariskda topilgan asosiy fitokimyoviy moddalardan ba'zilari quyidagilardir:

- Flavonoidlar: Flavonoidlar antioksidant va yallig'lanishga qarshi xususiyatlari bilan mashhur polifenolik birikmalar sinfidir. Tamarisk antioksidant va yallig'lanishga qarshi ta'sirga hissa qo'shadigan flavonoidlarga boy, jumladan quercetin, kempferol va myricetin.

- Fenolik kislotalar: Fenolik kislotalar tamariskda topilgan polifenolik birikmalarning yana bir sinfidir. Gallik kislota, kofe kislota va ferul kislotasini o'z ichiga olgan ushbu birikmalar antioksidant va yallig'lanishga qarshi xususiyatlarga ega va tamariskning umumiy sog'liq uchun foydalariga hissa qo'shadi.

Ilmiy tadqiqotning maqsadi. Andrasov yulg'uni o'simligi asosida quruq ekstrakt olish texnologiyasini ishlab chiqishdan iborat.

Usul va uslublar. Biologik faol moddalarni o'simliklardan 70% etanol eritmasida yordamida ekstraktsiya qilish yo'li bilan olindi.

Buning uchun 10 g maydalangan mevalar idishga solinib, 100 ml 70% etanol eritmasi bilan to'ldirildi va suv hammomida 60 daqiqa davomida etanol bilan ekstraktsiyalanadi. Olingan ekstrakt xona haroratida sovitildi, dastlabki hajmga keltirildi, 24 soat davomida qoldirilib, qog'oz filtri yordamida filtrlendi. Keyin hosil bo'lgan eritmani yopishqoq massa olish uchun $\frac{1}{4}$ qolguncha bug'latildi va massa quritish shkafida 60 ° C dan yuqori bo'lmagan haroratda quruq poroshok olguncha quritildi, namligi 5% dan oshmasligi kerak.

Natijalar. Quruq ekstrakt qoramtir rangli, achchiq ta'mli, o'ziga hos hidli kukunsimon modda. Quruq ekstrakt sovuq suv va spirtida sekin eriydi, issiq erituvchilarda tez eriydi, benzol, xloroform, geksanda erimaydi. Ushbu mahsulotdan 1,5 gr -15 % mahsulot olindi.

Hulosa. Hulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, Yulg'un (*Tamarix androssowii*) bu erda biz tamariskning biologik va kimyoviy tahlilini o'rganamiz, uning fitokimyoviy tarkibi, biologik

faolligi va tibbiyot, tamarisk ekstrakti yallig'lanish, infeksiyalar va yaralar kabi kasalliklar uchun tabiiy davo sifatida ishlatilishi mumkin. Ushbu maqsadlar uchun tamarisk ekstraktining samaradorligini aniqlash uchun, farmatsevtikada dori vositalarini ishlab chiqarish uchun asos bo'lib xizmat qiladi.